

שמעתא עמיקתא

גליון תע"א | ויקהל פקודי – החודש | תשפ"א | קהילת הניכי הישיבות | רמות ב'

הלכות מצויות לפסח (א) לקבלת מהדורה מורחבת יש לשלוח בקשה לכתובת שבגב הגליון

הכשר כלים

כלים חדשים

א. הכשרת כלים חדשים טרם שימושם

כלים חדשים אף שיש חשש שמושחים אותם בשעת יצורם בדבר איסור, י"א שאינם צריכים הכשר כי האיסור הוא פגום לגמרי ואינו ראוי אף לאכילת כלב. [עיי' בציי"א (חי"ב סי' נה)]. ובפרט בזמנינו שמשתמשים בעיקר בחומרים סינטטים. [עיי"פ מומחי כשרות. ויש עוד טעמים ואכמ"ל]. וי"א שיש להגעילם לחומרא, שמא לא נפגם האיסור. [הגר"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי ניסן)]. וי"א שמ"מ מועיל להגעילים מבפנים על ידי מילוי הכלי במים, ואי"צ להגעילים על ידי הכנסה בכלי אחר. [הבד"ץ העד"ח (מדריך הכשרות). ועיי' משי"ב בזה בס"ד בשמעתא עמקתא גליון סי"ב].

ב. כלים טפלוץ/קרמי, או כלים בצציפו אמאיל חדשים

מחבתות, סירים, תבניות אפיה וכדומה בצציפו טפלוץ/קרמי, או בצציפו אמאיל, אינם צריכים הגעלה אף לדעת המחמירים לעיל. [הבד"ץ העדה החרדית (מדריך הכשרות)].

ג. להגעיל כלים חדשים בתוך כלי אחר, כגון בהגעלה הכללית, ראוי לעשות כן ביורה שלא

הגעילו בה כלים בלועים בחמץ. [שאל"כ הכלי יבלע בלעוּת של חמץ, ואעי"פ שאין הכלי נאסר משום הדחי נ"ט בר נ"ט, מ"מ הכי עדיף טפ"ל].

הכשרת כלים לפני הטבלתם

א. קדימת הכשרת הכלי להטבלתו

כלים הצריכים הכשר (שנטרפו), וטעונים גם טבילה, מגעילים ואחר כך מטבילים. ואם הטבילים ואחר כך הגעילים י"א שמוותרים בשימוש. [שו"ע (סי' קבא סעי' ב)]. וי"א שצריכים לחזור ולהטבילים. [ש"ד (סי"ק ה)]. ולמעשה יש להחמיר לחזור ולהטבילים לאחר ההכשר ללא ברכה. [נח"א (ככל עג סוף אות א) ובן איש חי (שנה שניה מטות אות יח)].

ב. כשהכלי אינו בן יומם

י"א שאם הכלים הצריכים הכשר אינם בני יומם, אינו צריך להכשירם לפני הטבילה. [דגמ"ר (שם) והביאו הפת"ש (סי"ק ג)]. ויש מחמירים אף באופן זה. וכן עיקר. [בית שלמה (יו"ד מ"ית סי' קמח) הובא בדעת תורה (סי' קבא ד"ה ועיי' בדג"מ) וכן משמע מהחכ"א (ככל עג סוף אות א) ומהבן איש חי (שנה ב' מטות אות יח). וכן בדרכ"ש (סי' קב) הביא חולקים על הדגמ"ר].

ג. טבילת כלי חדש לפני הכשרו

אף לדעת המחמירים שיש להכשיר כלים חדשים טרם שימושם, אפשר להקל להטבילים לפני הכשרתם. [הגר"ש"א זצ"ל (נאלט שנת תשע"א) משום שחובת הכשרתם אינו אלא מחומרא. ועיי' משי"ב בזה בשמעתא עמקתא גליון קס"ט].

דין הכשר כלים

פתיחה

כלים שנשתמש בהם בחמין, כפי תשמישן הכשרן. אם תשמישן בכלי ראשון, צריך להכשירן ע"י הגעלה בכלי ראשון. אם תשמישן בכלי שני, הכשרן בכלי שני. כלי משתמשינן בו בעירוי שמערה מכלי ראשון, צריך לערות עליו מכ"ר. [שו"ע (סי' תנא סעי' ה)]. כמו כן ניתן להכשירם ע"י ליבון קל שהוא לחמם הכלי ע"י האש עד שיתחמם כל כך עד שקש נשרף עליו מלמעלה. [הלהמ"י (מא"א) פ"יז אות ה) והרמ"א (סעי' ד)]. ודבר שתשמישו ע"י האש ללא משקה, הכשרו בליבון חמור. שהוא חימום הכלי עד שיהיו ניצוצות ניתזין מהכלי. [שו"ע (סעי' ד)]. כלים המצויים בזמנינו אין נתזין מהם ניצוצות. [עיי' בית אבי (פפויפר סי' כז) ובספר הגעלת כלים (עמ' תמה) הטעם לזה]. ומ"מ אם הגיע הכלי ל- 375 דרגות צלזיוס נחשב ליבון חמור. [בעל האג"מ (ספר הגעלת כלים עמ' תמה)]. וזה אם הכלי בלע איסור, כגון נבלה. אבל אם בלע טעם היתר, כגון כלי שבלע בהם או חלב ורוצים להכשירו להשתמש במין השני, די לו בהגעלה. [מ"ב (סס"ק יט)]. וחמץ מעיקר הדין נחשב כבליעת איסור אפי' שנבלע לפני הגעת זמן איסורו. [שו"ע ורמ"א (סעי' ה). ופעמים שבצירוף עוד צדדים מקילים דחשיב התירא בלע כמ"ש המ"ב (שם סי' קכ)].

א. כלי בן יומם

כלי בבלוע באיסור כגון חמץ שייכים להכשירו מהתורה אם הוא בן יומם (כלומר אם לא עברו כ"ד שעות מבליעת האיסור). [שו"ע (סי' קבא וסי' צח). ומשי"ב שהוא בתנאי שלא עבר מעלי"ע, כן מבואר בשו"ע (יו"ד סי' קג סעי' ה). ועיי' ברמ"א (שם סעי' ז) שמ"מ מצרפים להתירא דעת ר"ת הסובר שאם עבר הלילה הטעם נפגם. ועיי' בחכ"א (ככל מה אות ה) ורע"א (שם על סעי' ז) וסי' קג אות ד) שמצרפים צד זה אפי' לסי"ס].

ב. כלי שאינם בן יומם (נותן טעם לפגם) בפסח

כלי שאינם בן יומם, אעי"פ שטעמנו נפגם ואינו אוסר, מ"מ גזרו רבנן אינו בן יומם אטו בן יומם, שמא יטעה ויחשוב שהקדרה אינה בת יומא, ועל כן חייב להכשירה. ובדיעבד אם בישל בה אין המאכל נאסר משום שנותן טעם לפגם בדיעבד אינו אוסר. [שו"ע (סי' קבב סעי' א)]. וכל זה לענין שאר איסורים, אבל לענין חמץ בפסח נחלקו הפוסקים אם נותן טעם לפגם אסור או מותר. דעת השו"ע (סי' תמו סעי' י) שדינו כשאר איסורים שבדיעבד אינו אוסר. [שו"ע ורמ"א (סעי' ה). ופעמים שבצירוף עוד צדדים מקילים דחשיב התירא בלע כמ"ש המ"ב (שם סי' קכ)].

ג. קניית כלים חדשים לפסח

יש נוהגים משום חומרא דפסח לייחד כלים מיוחדים ולא להכשיר את כלי החמץ. [וכיוצא"ב מצינו במ"ב (סי' תנא סי"ק יט) לענין סכינים כממת שהיה קשה להכשירם. ועיי' ירושת פליטה (בריקס ססי' כ)].

סוגי כלים שמועיל להם הכשר

א. כלי הרם

כלי חרס שהשתמש בהם באיסור או חמץ חס, אין מועיל להם הכשר. [שו"ע (רסי' תנא). והנה דעת בעל העיטור (הובא בטור יו"ד סי' קבא) שכלי חרס שבלוע בהם איסור דרבנן מועיל להם הגעלה ג' פעמים (כל פעם עם מים אחרים). והשו"ע (ססי' קיג) פסק כדבריו באיסורים דרבנן שאין להם עיקר מה"ח. ודעת הפוסקים לצרף דעת בעל העיטור לעוד צדדים. ועיין עוד בחזו"א (או"ח סי' קבב סי"א) שכתב שבעל העיטור מודה שבאיסור חמץ לא מהני הגעלת ג"פ כי חמץ אוסר במשהו, והרי אחר הגעלת ג"פ משוה עכ"פ נשאר, ע"כ. וכסברא זו כתבו המהר"ם שיק (יו"ד סי' קמ ד"ה וכן מוכרח) והדברי מלכאל (חי"ג סי' נו ד"ה והנה). אולם בפני משה (ירושלמי תרומות פ"א הי"ד ד"ה א"א) מבואר שע"י הגעלה זו יוצא הכל].

ב. כלי הרם שהוא כלי שני

אם השתמשו בהם בחמץ בכלי שני (או צונן לגמרי), דעת השו"ע (רסי' תנא) שמותר להשתמש בהם בפסח (ע"י הגעלה). [ועיי' בנושאי כליו של השו"ע (שם)]. אבל לדעת הרמ"א (שם) אסור. ואף הספרדים נהגו כהרמ"א שלא להשתמש בהם אף לצורך דברים צוננים. [אור לציון (חי"ג רפ"א)].

ג. גרר כלי הרם

כלי חרס הוא כלי הנעשה מאדמה וחול ונצרף בכבשן. אבל אם נצרף בחמה מועיל לו הגעלה. [מ"א (שם סי"ק ד), מ"ב (סי"ק יח) ואור לציון (חי"ג פ"י הגה א). ועיי' בסמוך לענין כלי אדמה].

ד. כלי פורצלן (לא מצופים)

כלי פורצלן דינן ככלי חרס ולא ככלי זכוכית, ועל כן אין להם הכשר. [פמ"י (סי' קג ש"ד סי"ק ו, מ"ב (סי' תנא סי"ק קט) ואור לציון (פ"י אות א). דלא כהעי"ף המובא ביד אפרים (רסי' קכ) דסי"ל שלא בולעים. ועיי' באג"מ (יו"ד ח"ב סי' מו) שצירף דעת המקילים. ועיי' בספר הלכות פסח (פ"יג הגה טו) בשם בעל האג"מ דלענין פסח יש להחמיר בכל אופן].

ה. כלים שעושים מאדמה

כלים העשויים מאדמה שנתיבשו בחמה, אין דינם ככלי חרס ועל כן מועיל להם הגעלה. [מ"א (סי' תנא סי"ק ד), פמ"י (ססי' תנא), גר"ז (אות כח), מ"ב (סי"ק יח) ואור לציון (חי"ג פ"י הגה א)]. ויש מי שאומר שדינם ככלי חרס ולא מועיל להם הכשר. [חזו"א (סי' קכ סי"ק ב) שכלי אדמה דינם ככלי חרס]. והמנהג כסברא הראשונה. [הגר"ש"א זצ"ל (הליכ"ש פסח פ"ג אות ד). ועיי' בחשב האפוד (ח"א סי' צט)].

ו. כלי זכוכית

דעת השו"ע (סי' תנא סעי' כו) שכלי זכוכית שהשתמשו בהם אפילו בחמץ חס במשך השנה, ואפילו שימוש בכלי ראשון על גבי האש (כגון כלי פיירקס, ועיי' בערכו לקמן), מותרים לפסח אחר נקייו יסודי (ולא צריכים הכשר בחמיום). [אור לציון (חי"ג פ"י אות יב בהגה ד"ה ואף)]. אולם דעת הרמ"א (שם) שדינם ככלי חרס ואין להם הכשר. וכן נוהגים בני אשכנז אם לא בדיעבד אחר מעלי"ע במקום הפסד מרובה. [מ"ב (סי"ק קנה). ועיי"ש שאם רוב תשמישו בצונן בדיעבד שרי אף בלא הפס"מ]. ויש אף מבני ספרד שמחמירים בזה. [אור לציון (שם)]. ויש מבני ספרד שנוהגים להכשירם על ידי עירוי במילוי שלש פעמים (דהיינו שממלאים אותם במים מעלי"ע ושוב מחליפים את המים ונותנים אחרים מעלי"ע וכן שלש פעמים). [רב פעלים (או"ח חי"ג סי' כט). ועיי' במ"ב (שם סי"ק קנו) שכתב ע"פ החי"א שבמקום שאין בהישג ידו כלי זכוכית ואין לו כוסות ושאר כלים, יכול לסמוך להקל לנקותן יפה יפה ולהכשירם ע"י עירוי ג' מים, ע"כ].

ז. הכשר לכלי זכוכית לשאר ימות השנה

י"א שכוונת הרמ"א הני"ל להחמיר דוקא לענין פסח, אבל בשאר איסורים אין צריך הכשר ודי לנקותם כראול. [פמ"י (ססי' תנא מ"ז ד"ה אעתיק, ויו"ד סי' קה מ"ז סי"ק א ד"ה ואם)]. וי"א שיש להכשירם על ידי הגעלה. [מנח"י (ח"א סי' פו אות ד). ועיי' בירושת פליטה (למהר"ם בריסק ססי' כ) שמותר לתת לכתלתה שומן בשרי חס בכוס זכוכית לאחר ששהה בה חלב מעלי"ע. ודעת הגר"ש"א זצ"ל (הליכ"ש פ"ג הגה 76) שמותר להשתמש לסעודה בשרית בכוסות שהשתמשו בהם לחלב חס באותו היום].

ח. כלי דורלקס ופיירקס

כלי דורלקס ופיירקס, הם כלים מזכוכית שעוברים תהליך סינון וזיכוך המוציא חלק מחומר המתכתי של הזכוכית המונע שישברו ומשפיע שלא יפקעו מחוס האש. [עיי' בדברי השואל בציי"א (חי"ט סי' כ), באור לציון (חי"ג פ"י אות יב ד"ה ואף) ובסדר פסח כהלכתו (פ"ט הגה 27)]. ואף כלים אלו אם נאסרו מותרים על ידי הגעלה. [מנח"י (ח"א סי' פה) והגר"ש"א זצ"ל (שבות יצחק ח"ו פ"ה עמ' ג)]. ולצורך פסח יש אומרים שיש להגעילם שלש פעמים (כי דינם קל מכלי זכוכית גרגיל). [בעל ההרב (פ"א חי"ט סי' כו ד"ה מיהא)]. ויש אומרים שאין להקל להגעילם לפסח אלא בשעת הדחק. [המנח"י (שם)].

ט. כלי מצופה חרס או זכוכית (כלי אמאיל)

כלי מתכת המצופה חרס, נהגו להחמיר שלא מועיל לו הכשר ע"י הגעלה, וכי"ז לענין להכשירו לפסח, אבל בכל השנה הקילו להגעילו אחר מעת לעת. [מ"ב (סי' תנא על סעי' כב בהוספה במהדורה שניה) ובבבית לוי (יו"ד בב"ח עמ' מב סוף בהגה ג). והפוסקים כתבו שכלי מצופה אמאיל דינו כני"ל כי בזמנם היה חשש שהכלי מצופה חרס. אולם בזמננו חומר זה הוא מורכב מזכוכית המותכת בחום גבוה שמערבים בה מעט חרס (בין חמשה לעשרה אחוז), עיי' באורחות הבית (שטרנבוך פ"י הי"א)]. מיהו ליבון קל מועיל אף לפסח (אם החמץ לא נבלע ע"י האור, אבל אם נבלע ע"י האור צריך ליבון חמור). [חת"ס (יו"ד ססי' קיג). עיי"ש שכתב שע"י שימלא הכלי בנחלים די להכשירו אפילו אם החומר שבפנים אינו נכשר אלא על ידי חום של ליבון קל. ועיי' בשד"ח (מע' חו"מ סי' ז), בדעת תורה (סי' תנב על סעי' ו) ובדרכ"ש (סי' קבא סי"ק כ). ועיי' עוד באור לציון (חי"ג פ"י אות יז) שיש להמנע מלהשתמש בכלי אמאיל בפסח. ולפי המחמירים שזכוכית דינה כחרס (עיי' לעיל), ה"ה אם הכלי מצופה בזכוכית.

י. כלי חרסינה המצויים בזמנינו

כלי חרסינה המצויים בזמנינו עשויים מאדמת חרסית (ומערבים בהם חומרים שונים, וביניהם זכוכית, ומ"מ הרוב הוא מאדמה, ודינה כחרס), וברוב המפעלים לאחר גמר עשיית הכלי מצפים אותם בזכוכית דקה מאוד הנקראת גלזורה (ומטרתה לסתום את החומר לגמרי שלא יבלע, ולנוי). ויש מיעוט שצובעים אותם בצבע סינטטי. ועל כן, אם הוא מצופה זכוכית, לדעת הסוברים (לעיל) שזכוכית אינה בולעת יש מקום לומר שהוא הדין בכלים אלו. (אלא שלפעמים הבסיס שלהם אינו מצופה, ומכל מקום בדרך כלל אינו בולע דרך שם). [נאין דומה למה שמוזכר בשו"ע (סי' תנא סעי' ג) שכלי חרס המצופין בהתוך זכוכית, דינם ככלי חרס, שהרי כבר ביאר המ"ב (סי"ק קלז) שם שאעי"פ דלדעת השו"ע כלי זכוכית אינו בולע כלל, הכא כיון מדמוחה על החרס ונצרף עמו בכבשן בלע טפי, ע"כ. ובג"ד אינו כן שהרי צובעים אותם אחרי שנצרפו בתנור. ועיי"ש בביתור הלכה בשם ביאור הגר"א, ומ"מ מבואר במ"ב הני"ל שלא נקט כדבריו. ועיי' משי"ב בשד"ח (חי"ח סי' ז סי"ק כא)]. אולם לפי הסוברים שזכוכית דינה כחרס, אין להם הכשר לפסח. ואלו שמצופים בצבע סינטטי דינם ככלי חרס לכל הדעות.

י.א. כלי מצופה בפורצלן

כלים של מתכות המצופים בפורצלן אין מועיל להם הגעלה. [אג"מ (אה"ע ח"ד ססי ז) דהא פורצלן דינוי כחרס, וכן פסקו רוב האחרונים דלא כהכ"צ, והמצופין פארצעליין שהוא רק ציפוי דק יייל שגם החכ"צ יודה, ע"כ].

יב. ליבון לכלי פורצלן

כלים המצופים פורצלן אין יכולין גם ללבנם, כי ע"י אור מתקלקל הציפוי, ויש לחוש שלא ילבנו היטב. [אג"מ (אה"ע ח"ד ססי ז)].

יג. כלי פלסטיק

כלי פלסטיק י"א שמועילה להם הגעלה. [מנח"י (ח"ג סי' ז), צ"י"א (ח"ט סי' כו) ואור לציון (ח"ג פי"א אות ג). ועיין בהלורות נתן (ח"ו סי' טט)]. ויקפיד להגעילם כשאינם בני יומם. [אג"מ (אה"ע ח"ד ססי ז) וחלקת יעקב (שם)]. וי"א שמאחר שלא ברור לנו אם הגעלה מועילה להוציא כל הטעם הבלוע בהם, לכן אין להתירם בהגעלה מבליעת איסור כגון נבלה או מחמץ לפסח. אבל אם נאסר על ידי בליעות של בשר ואח"כ של חלב, כיון שהתירא בלע (כגון שהחלב נבלע אחר מעת לעת), אפשר להגעילם כשאינם בני יומם, במים רותחים שעל האש ויגעילם ג' פעמים. [הגרשו"א זצ"ל (שבת יצחק ח"ו פי"ה עמ' ג). דעת הגר"נין זצ"ל (הבית בכשרותו עמ' ק) שדינם ככלי חרס].

יד. הגעלה לכלי טפלון

כלי טפלון, שהוא כלי מתכת מצופה חומר פלסטי, אין להגעילו מחמץ לפסח. [מבית לוי (ח"ו עמ' כג אות ב). ועי' בסידור פסח כהלכתו (פי"ט הגה 49 ופי"ח הגה 53) בשם הגרשו"א זצ"ל. ועי' עוד בזה בהגעלת כלי פלסטיק לעיל אות י"ג]. מיהו מבשר לחלב או להיפך מועיל לו הגעלה ברותחין אחר מעת לעת. [אג"מ (אה"ע ח"ד ססי ז). וכן נראה לפי המבואר ב"מ"ב (ססי' תנא בהגה) בשם החת"ס].

טו. ליבון חמור לכלי טפלון

כלי טפלון החייב ליבון חמור, לא ניתן להכשירו, כי מתקלקל על ידי כך. [מבית לוי (ח"ו עמ' כג אות ב), יסודי ישרון (ח"ו עמ' קג) ורבבות אפרים (אור"ח ח"ב סי' קעב אות ז)].

טז. כלי מגומי

כלי העשוי מגומי, יש אומרים שאם הוא עשוי מחומר כימי שהוא חומר חדש שלא נמצא בדברי הקדמונים, אין היתר להגעילו, אך אם עשוי מגומי טבעי (מעץ), מועיל להכשירו על ידי הגעלה. ואם יש ספק שמא מעורב בו חומר כימי, אפשר להגעילו. [אג"מ (אור"ח ח"ב סי' צב)]. וי"א שבכל אופן ניתן להכשירו. [אור לציון (ח"ג פי"א אות ג) משום שאף שלא מצינו חומרים אלו בדברי חז"ל, מ"מ לא מצינו שלא מועיל הגעלה רק לכל חרס שהתורה העידה שאין לו תקנה].

הכשרת כלים בפסח

להגעיל כלים תוך הפסח, שאז חמץ אוסר במשהו ואין מועילה הגעלה משום שחוזר ובולע. [רמ"א (סי' תנב סעי' א)]. ואף שהכלי אינו בן יומו מעת שנשתמשו בו בחמץ, וגם הכלי הגדול אינו בן יומן, אסור. [מ"ב (סי"ג)]. וכל זה לענין חוה"מ, אבל ביו"ט בלאו הכי אסור להגעיל כמבואר בסימן תקס"ט סעי' ט"ז]. ומ"מ מותר ללבן כלי בליבון חמור תוך הפסח. [רמ"א (סי' תנב סעי' א)]. אבל ליבון קל אסור. [כן צידד הפמ"ג (סי' תנב מ"ז ס"ד ק) כי ליבון קל מפליט ואינו שורף הבלוע כמו ליבון חמור].

הכשרת המטבח

א. הכשרת השיש

[א'] מנהג בני אשכנז : להכשיר השיש שבמטבח על יד עירוי רותחין על אבן מלובנת. ויגנב השיש תחלה כדי שלא יצטננו המים הרותחין ששופך. [מ"ב (סי' תנא ס"ק ג)]. וי"א שעירוי מקומקום חשמלי שבזמננו מועיל לענין זה כעירוי על אבן מלובנת, כי הברזל המלובן מונח בתוכו, ממילא נחשב כעירוי מכלי ראשון שעל גבי האש. [הגרשו"א זצ"ל (שם הגה יח ד"ה ומ"מ)]. וזה מועיל אף כשהוא מנותק מהחשמל. כל זמן שגוף החימום רותח. [וכן שמענו מהגר"י גנס שליט"א. ועי' בזה בשמעתא עמיקתא גליון רנ"ט]. ונהגו לכסותו לאחר ההכשר. [הגרשו"א זצ"ל (הליכות פי"ג אות ט והנה י"ח)]. ובמקום שלא ניתן להכשיר השיש על ידי מים רותחים (ע"י בסמוך בסוגי השיש), יש להמתין מעת לעת משימוש האחרון בחמים, ולאחר מכן יש לנקותו היטב ולכסותו כסיו עבה. (ועי' להלן האם מותר לערות מכלי פסח לכלי חמץ ע"מ להכשירם). **[ב'] מנהג בני ספרד** : מעיקר הדין די לשיש בנקיון יסודי בלבד. ומ"מ נוהגים להכשיר השיש על ידי עירוי מים רותחים מכלי ראשון. ואם חושש שהשיש יתקלקל יש להמתין מעת לעת משימוש האחרון בחמים, ולאחר מכן יש לנקותו היטב ולכסותו כסיו עבה. [אור לציון (ח"ג פי"א אות יא). והארכנו בזה בס"ד בשמעתא עמיקתא גליון רנ"ט].

ב. סוגי שיש

שיש גרניט: מורכב מאבן גרניט. (הוא הנפוץ ביותר בזמנינו). וע"פ המשווקים סובל עד כ-300 מעלות חום. ועל כן שיש זה ניתן להגעילו ע"י עירוי רותחים. והמכשיר ע"י אבן מלובנת עליו להיזהר שחומה לא יהיה גבוה יותר מהחום הנ"ל. [והאבן תהיה חמה בחום גבוה יותר מחום המים (דהיינו קצת יותר ממאה מעלות). וכ"כ בספר הגעלת כלים (פי"א הגה ל עמ' רטג)]. **שיש קיסר** (עשוי מקוורץ ונקרא אבן קיסר): אצ"פ שברך כלל היצרנים אינם מקבלים אחריות על עירוי חמים, מ"מ לפי ניסיונות שנעשו ע"י יצרנים, השיש עמד בעירוי של מים רותחים. ולפ"ז ניתן להכשירו ע"י עירוי מכ"ר (ויש לכסותו לאחר מכן כנ"ל). ומ"מ יש לערות מים פושרים על כל השיש לפני עירוי הרותחים למנוע כל חשש נזק (ויגנב השיש לפני עירוי הרוחתים כדי שלא יצטננו המים הרותחין ששופך). ואין להכשירו ע"י אבן מלובנת כי עלול להתקלקל. ואם חושש מבקיעת השיש, יש לנקות את השיש ולאחר מכן לכסותו בכסיו עבה. [וכן פסק הגרשו"א זצ"ל (שם פי"א אות ד) שמועיל להם הכשר ע"י עירון]. **שיש חברון**: עשוי מאבן חברון, והוא אבן חלשה בהרבה מהגרניט, ועלולים להיווצר בה סדקים בקלות ע"י מים רותחים או סיר חם. וע"כ יש לנקותו היטב ולאחר מכן יכסה אותו בכסיו עבה.

ג. כיור

[א'] לבני אשכנז : יש לנקותו היטב, ולאחר המתנת מעת לעת מהשימוש האחרון בחמים יש להכשירו ע"י עירוי מכלי ראשון (כי מצוי שמתמשים בו חמץ בחמים), כגון ע"י שפית תבשיל אטריטוי שעמד ע"י האש וכדו'). ואם הוא עשוי מחומר שלא מועיל לו הכשר (כגון חרסינה), יש לכסותו. ולמעשה אף בכיור שמועיל לו הכשר נוהגים להחמיר לכסותו. [הגרח"ש זצ"ל (ליקוט הל' לפסח להר"מ פינקלשטיין) והגר"ש ואורן זצ"ל (ספר הגעלת כלים אות ככו)].

[ב'] לבני ספרד: די לשוטפו ולנקותו היטב. ויש נוהגים לערות עליו מים רותחים (ואם הוא מחרסינה יערה עליו ג' פעמים) ולכסותו בפלסטיק.

ד. בריזים

הברזים יש לנקותם היטב. [הגרח"ש זצ"ל (שם עמ' ב)]. וי"א שראוי לערות עליהם ועל הידיות רותחין, ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד. [מדרך הכשרות (שם עמ' 148 אות ח)]. ויש נוהגין להניח בד נקי לסיונו המים בפסח.

ה. אריחי החרסינה

אריחי החרסינה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ מחמת שנשפך עליהם רוטב חמץ מקדירות רותחות המונחות על השיש, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדרות חמץ רותחות הסמוכות להם, לכן רצוי להגעילם על ידי ניקוי ועירוי רותחים מכלי ראשון. [מדרך הכשרות (שם אות ט)].

ז. מקום יציאת מי הכיור

ראוי לשפוך חומרי נקוי במקום יציאת מי הכיור, כי לפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו מאכילה, לחשוש לדעת הסוברים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל על ידי "ניצוק חיבור". [מדרך הכשרות (שם עמ' 149 אות א). ועי' בספר הגעלת כלים (אות קב) בשם הגר"ש ואורן זצ"ל].

ז. תנור (אף מצופה אמאיל)

התנור ניתן להכשירו על ידי ניקוי יסודי, ולאחר המתנת כ"ד שעות ללא שימוש, יש לעשות ליבון קל על ידי חימום התנור בחום הכי גבוה. (ואם ניתן להדליק גם הגריל עדיף, כי גוף החימום שלו מגולה. וכן בתנורים המגיעים ל- 375 דרגות צלזיוס שהוא ליבון חמור (כמבואר לעיל), יש להכשירם בדרגת חום זו). [נצי"מ מנח"י (ח"ג סי' סו אות ג וח"ד סי' יב אות א), מנח"ש (מ"ת סי' נא), הגר"נין זצ"ל (חוט שני פי"י ס"ק ב), קשו"ע (פפורי בב"ח ביאורים סי' ה) ועוד. ועי' בחת"ס (יו"ד ססי' קיג) שכלי אמאיל אפשר להכשירם ע"י ליבון קל או ליבון חמור]. ואף אם הדלת עשויה מזוכוכית מועיל הכשר זה. [הגר"נין זצ"ל (שם ס"ק ב)]. וי"א שראוי לכסות הזוכוכית בנייר אלומיניום. [הגרחפ"ש זצ"ל (שם עמ' 2 אות 9)]. ומ"מ אף אחר ההכשר, לכתחלה יש לכסות התנור או המאכל המתבשל בתוכו. [הגרשו"א זצ"ל והגר"נין זצ"ל (סידור פסח כהלכתו פי"ח הגה 2). דעת האור לציון (שם אות ב) בהנהג ד"ה והנה כל זה) דכך יש לעשות מעיקר הדין, כי לדעתו אין מועיל הכשר לתנור לצורך פסח]. אלא שיש צדדים שלא לסמוך על ההכשר לענין פסח, ועל כן מי שיכול לייחד תנור אפייה עבור פסח תבא עליו ברכה. [הגרשו"א זצ"ל (שם פי"ג הגה 8) והגר"ש ואורן זצ"ל (מבית לוי ח"א עמ' ט)].

ה. רשתות ותבניות התנור

תבניות ורשתות שהשתמשו בהם לצורך חמץ צריכות ליבון חמור. [שר"ע (סי' תנא סעי' ד)]. והמצוצאות בזמנינו לרוב אף אפשר ללבנם מחשש שיתקלקלו, ועל כן יש לרכוש חדשות לפסח. (ומ"מ לפעמים ניתן ללבנם בתוך תנור המגיע ל-375 דרגות צלזיוס שבאופן זה נחשב ליבון חמור כמבואר לקמן). ואם לא השתמשו בהם ישירות בחמץ אלא על ידי הפסק כלי אחר (או נייר אלומיניום), בשעת הדחק ניתן להכשירם כשאר התנור ולהשתמש בהם ע"י הפסק כלי. [נע"י בדברי הגרחפ"ש זצ"ל בליקוט הל' לפסח (להר"מ פינקלשטיין עמ' 2 אות 9)].

ט. תנור פירוולטי (תנור מתנקה חצימון)

ניתן להכשיר תנור פירוולטי לפסח ע"י חימום התנור במידת הטמפרטורה המקסימלית, משום שבאופן זה נחשב לליבון חמור כי התנור מגיע לטמפרטורה של כ- 500 מעלות צלזיוס. [בעל האג"מ (ספר הלכות פסח פט"ז הגה קט)]. ומ"מ לפני הכשרתו במדת האפשר יש להסיר את מסגרת הגומי שסביב דלת התנור (אמנם יש סוגים שאין גומי אלא חוטי ברזל). [משום שבדיוקות שנעברו ע"י מומחים ההנלה שבפניות של צידי דלת התנור ושל חלקי המתכת של התנור שסביבות הדלת, מגיעה הטמפרטורה רק לכ- 250 מעלות צלזיוס, בשל מסגרת גומי המתוקנת סביב הדלת לשם בידוד התנור מסביבות החיצוניות. ורמת חום זו בכלל ליבון קל בלבד ולא ליבון חמור]. ובמדת האפשר יש לרכוש גומי חדש לפסח, או עכ"פ להגעיל את הגומי הישן ג"פ. [ולענין הרשתות כיון שברך כלל א"א ללבנם ליבון חמור דינם כמבואר בסמוך. והתבניות, אם אפשר להכניסם לתוך התנור בחום המקסמלי ניתן להכשירם באופן זה, ומ"מ ראוי להדר לקנות תבניות חדשות לפסח.

[נצי' לעיל לענין כלי אמאיל. ועי' עוד בסמוך].

י. כיריים (חציבות העומדות על הגז)

החוצבות יש לנקותם (כולל משטח הגז, וצדדיו והכפתורים), ולאחר מעת לעת מהשימוש האחרון יש ללבנן ליבון קל, על ידי הדלקת האש כ- 30 דקות. [כיון שהחוצבות שלנו יש חשש שיתקלקלו אם ילבנו אותם ליבון חמור עד שיהיו ניצוצות ניתזין, סומכים על ליבון קל בצירוף דעת הפוסקים שחמץ הוי התירא בלע, ועוד שמשתמשים בהם על ידי הפסק כלי, ועוד דאף כשהחמץ נשפך עליו מיד נשרף. עי' מ"ב (סי' תנא ס"ק דל), אג"מ (יו"ד ח"א סי' נט) ואור לציון (ח"ג פי"א אות ג). וכן פסק הגר"ח"פ שיינברג זצ"ל (שם אות 9). ועי' עוד משי"ב בשמעתא עמיקתא גליון קל"ג]. ונוהגים גם לכסותם בפח או ברדיד אלומיניום. [הגרח"פ שיינברג זצ"ל (שם) ואור לציון (שם)]. והמבערים א"צ הכשר ודי להם בניקוי, ומ"מ משום חומרה של פסח ראוי לעוטפם באלומיניום. [שאין רגילות כ"כ שישפך עליהם חמץ, ועוד דהאש שולטת בהם יותר, כנ"ל]. ולשימוש של בשר וחלב א"צ הכשר כלל. [מ"ב (שם), אג"מ (שם) ואור לציון (שם)].

יא. כירה חשמלית (שזוכוכית קבועה עליהם)

כירה חשמליות שזוכוכית קבועה עליה, י"א שאין ההיסק מועיל להכשירה לפסח, הואיל ורגילות הוא שנשפך מהתבשילין על גבי הזוכוכית ולבני אשכנז דינם בליבון גמור, והיסק כזה מסתבר שאינו כליבון גמור. [הגרשו"א זצ"ל (שם אות 6)]. ועל כן יש לנקותה היטב ולהדליק כמשך חצי שעה, וישים לערה רשת ממתכת שפיסק בינה לבין הסירים. [עי' להלן האם לכסותו לגמרי על ידי נייר אלומיניום כי הזוכוכית דלולה להוצאת הצופץ]. ולשימוש של בשר וחלב יש מקום להקל להשתמש בה ללא הכשר. [כ"י אנו דומה לאינדוקציה דחלץ על בכירה זו המשטח מתחמם ובד"כ שורף בעיון].

יב. אינדוקציה

כירה חשמלית הנקראת "אינדוקציה" דומה בחזותה לכירה חשמליות רגילה, אלא שפועלת ע"י שדה מגנטי אלקטרוני המפעיל סליל המייצר שדה מגנטי בתדירות גבוהה, השדה החשמלי חודר למתכת של סיר הבישול ויוצר זרם חשמלי היוצר חום, החום מועבר לתכולת הסיר בלבד, שטח שמחוץ לסיר לא מושפע מהשדה המגנטי ועל כן אינו מתחמם, [מדרך כשרות גלאט (חכ"ז שנת תשע"ג עמ' 94)] המשטח שעליו מניחים הסירים עשוי מזוכוכית או קרמיקה (שגם היא עשויה ביסודה ממרכיבי זכוכית). [הגרל"י הלפרין זצ"ל (מוריה ניסן ע"ט)]. ויש להחמיר שלא להכשירה לפסח. וכן יש להשתמש בכירה מיוחדת לבשר ולחלב בנפרד או יעשה העצה שבסמוך. [דהנה במ"ב (סי' תנא ס"ק דל) מבואר ב' טעמים להחיר בכל השנה השימוש בכיריים לבשר וחלב, אי מדי מה שנפשך נשרף, ב' הבלוע בהם לא יוצא כי הוי מכלי לכלי ללא רוטב. ובחצובות אלו טעם הראשון פעמים שאינו קיים כי כשנשפך מהסיר לחוץ המקום קר (ופעמים הסיר קטן ואח"כ משתמש בסיר גדול יותר וכדו' כן יש לחוש שינתן חם סר על המקום המוכלך בין תחיתו בעין וכדו'). ובמ"כ המשטח עשוי מזוכוכית או של קרמיקה כנ"ל, ולבני אשכנז לא מועיל לו הכשר לפסח (פרט לבעה"ט דס"ל שיש הכשר לחרס ע"י הגעלה ג"פ, וי"א שלדעתו הדין כן אף לפסח, ולמחמירים הוא משום חשש "משוהו", עי' בזה לעיל בדין כלי חרס). וכן א"ל הגרמ"ש קליין שליט"א]. ומ"מ **לבני אשכנז** מותר להשתמש בהם אחר ניקוי יסודי והנחת דבר החוצץ בין הסיר למשטח האינדוקציה כגון מדבקות מגנטיות המיוחדות לתאם הכלים לאינדוקציה או משטח סיליקון דק (המאפשר חיבור מגנטי). [דהוי מכלי לכלי שלא עובר בלא רוטב, ואצ"פ שמהרמ"א (סי' צב סעי' ח) משמע שיש לחוש לכת' שעובר בלא רוטב, מ"מ מבואר במ"ב (סי' תנא ס"ק קל) דבכה"א אין חשש]. ובכל אופן אלא נפל אוכל יש ישרות על האינדוקציה, אם הוא מבני אשכנז (המחמירים לענין זכוכית ונטל"פ בפסח), לא יאכלנו. [נע"י בשמעתא עמיקתא גליון קל"ג]. **ולבני ספרד** הנוהגים להקל (לענין זכוכית שא"צ הכשר) מותר להשתמש בהם אחר ניקוי יסודי בלבד.

יז. פלטה חשמלית

פלטה חשמלית יש לנקותה היטב, ולאחר מעת לעת מהשימוש האחרון יש להדליקה כחצי שעה, ויכסנה עם נייר אלומיניום. נעי' בספר סדור פסח כהלכתו (פ"ח אות ה), ועיייש שאם לא מגיעה לחום הנצרך לליבון קל, ידליקנה וישפוך עליה מים חמים (ויש להזהר שלא יגרסו לקצר חשמלי). וכ"כ במבית לוי (ח"י עמ' ט). והאור לציון (ח"י פ"י אות ד) כתב שיש לנקותה ולכסותה עם נייר אלומיניום).

יז. מיקרוגל

יש סוברים שניתן להכשיר מיקרוגל אחר ניקוי יסודי והמתנה מעת לעת מהשימוש האחרון, על ידי שיתממם בו מים (ועדיף שיהיו מעורבים עם חומר פוגם - אקונומיקה וכדומה שאינם מעבים את המים) עד שהוא מתמלא באדים. אלא שהכשר זה אינו מוסכם לכל השיטות, ועל כן יש להמנע מהכשרו לפסח. וצאלתו הזוככית, לבני אשכנז לא מועיל לה הכשר (כי דינה ככלי חרס) וצריך צלחת מיוחדת לפסח. וכן הגלגלים המעמידים את הצלחת כיון שהם מפלסטיק יש להחמיר שלא לסמוך על הגעלה להכשירם לפסח. ומי"מ בשעת הדחק הסומך להכשיר תנור זה, יכסה המאכל על ידי שני כיסויים. נעי' בזה בתשובות והנהגות (ח"ב סי' ריב), בחשב הנ"ל האפוד (ח"י סי' פח), בסידור פסח כהלכתו (שם אות 8) ובשמעתא עמיקתא גליון קמ"ב.

טז. מירח מים שלא מניחים עליו המין

מיחם המשמש לחימום מים, אם לא מניחים עליו כלל חמץ, צריך רק ניקוי יסודי. [אור לציון (ח"י פ"י אות ה). ועיייש שאף אם יש בו אבנית אי"צ להסירה. וכ"כ הגרשו"א והגר"ש ואורן זצ"ל (הגעלת כלים פ"י הגה שפה)]. ובאופן שמניח חמץ על ידי הפסק כלי, לכתחלה ראוי להגעילו. ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיוחד לפסח. [מבית לוי (ח"א עמ' לה)].

טז. כשמוניחים עליו המין

מיחם המשמש לחימום מים יש לנקותו היטב. ואם שמים על גבי המכסה (ללא הפסק כלי וכדו') חמץ, יש להגעילו לפסח, על ידי שירתיח בתוכו מים עד גדותיו, אחר מעת לעת משימוש האחרון. והמכסה עצמו יגעילנו תוך כלי אחר. [אור לציון (ח"ג פ"י אות ה)]. ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיוחד לפסח. [מבית לוי (ח"א עמ' לה)].

יז. כששופכים ממנו מים על דיימא (או על שאר מיני המין)

מיחם המשמש לחימום מים, אם לא מניחים עליו חמץ כלל. [משום דניצוק חיבור עי' ברמ"א (סי' קה סע' ו). ועיין ביד יהודה (סי' קה פ"ק ס"ס"ק לב) שבאסורי מששו יש לחוש שניצוק אוסר אפילו בדיעבד. ועי' עוד בשמעתא עמיקתא גליון ר"ט ש' שהבאנו מגדולי הפוסקים דיש להחמיר בניצוק אף בתתאה קר אפי' בערב פסח]. ויערה על הברז רותחין, ולפני העירוי יפתח את הברז על מנת שציאו המים החמים מהמיחם. [ויש להכשיר את הברז משום שפעמים עולה זיעת מחמץ. ואעפ"י שבדרך כלל אין הזיעה חמה בשעיר של יד סולדת, מי"מ הכי עדיף טפי לצאת ידי כל ספק. ובני"ד יש לסמוך עי"ז אעפ"י שהברז הוא מפלסטיק]. ומי"מ אם אפשר עדיף לקנות מיחם מיוחד לפסח. [מבית לוי (ח"א עמ' לה)].

יח. מיני ברים

יש לנקות ניקוי יסודי סביב הברזית, ואת כל האזור החיצוני של המכשיר כולל בסיס העמודת הכוס והקערית וסביב כל התצנים. [נ"י היינו לצורך ניקוי מכל חשש חמץ]. יש לרוקן כל המים של המכשיר ולא להשתמש בו בהם כ"ד שעות (במכשירי מיני בר המאושרים לשימוש בשבת, יש להעביר את המכשיר תחילה למצב "שבת" ולאחר מכן לרוקן אותו), לאחר מכן יש להכניס מים חדשים תוך המיכל ולהרתיח המים (במכשירים המאושרים לשימוש בשבת יש להחזיר את המכשיר למצב חול עי"מ שהמיכל המיכל (מחדש). ושוב לרוקן את כל המיכל (במכשירים הנ"ל יש להעביר שוב למצב "שבת"). לאחר מכן ניתן להשתמש בו. [הכשר הנ"ל הוא משום שבשימוש במיני בר לפעמים יש משום ניצוק חיבור עי"י קילוח המים החמים שעירו אותם לתוך כלי חמץ או חמץ גמור (כגון דייסה) כמו כן האדים החמים עולים מכלי החמץ ועלולולים להבליע בפיות המכשיר (ואולם אין זה אלא חומרא כי בד"כ האדים העולים אינם מגיעים ליס"ב כני"ל)].

יח. מדיח כלים

מיחם העשוי מאלומיניום (ולא מפלסטיק), ואת להכשירו על ידי נקיון יסודי ואחר המתנת כ"ד שעות משימוש האחרון יש להדליקו על חום הכי גבוה (כדי שהמים יהיו חמים יותר מכפי הרגילות להשתמש להדחת הכלים), ולפי המנהג (שלא מגעילים כלים שאינם רותחים) צריך שיהיו המים רותחים בחום של כ – 100 מעלות. ואם המים לא מגיעים קרוב למאה מעלות יש לחמם המים ולתת בפנים אבן מלובנת. [אג"מ (או"ח ח"ג סי' נח, יו"ד ח"ג סי' נח, ח"י סי' כח – כט וח"י סי' יג) וספר הגעלת כלים (פ"יג אות רכה)]. ומי"מ יש להמנע מלהכשירם לפסח, כי יש בהם חלקי פלסטיק (ויש סוברים שלא מועיל להם הכשר), וחריצים שקשה לנקותם. [מבית לוי (ח"א עמ' ל ובהגה אות ה)].

יט. מפות

מפות ומגבות שמשתמשים בהם בחמץ, ניתן להכשירם על ידי כיבוס במים חמים (מעל 40 מעלות) עם חומרי ניקוי. [עין ברמ"א (סי' תנא ע"י יח). וכן פסק הגרשו"א זצ"ל (אשרי האיש ח"ג פני"ג אות יח)]. מפות (ישראל"י שאי אפשר להרתיחם) ישתמש בהם על ידי הפסק של כיסוי. ומי"מ נוהגים ליחד מגבות מיוחדות עבור כלים של פסח. [הגרחפ"ש זצ"ל (שם עמ' ג)].

כ. ארונות אובל

יש לרוחצם במטלית ספוגה בחומר ניקוי. ונוהגים לצפותם בנייר עטיפה. [הגרחפ"ש זצ"ל (שם)].

כא. מקרר ומקפיא

המקרר יש לרוקנו ולנקותו עם מטלית ספוגה בחומר נקוי. ויש נוהגים לכסות המדפים (כדאי להשאיר חורים לאוורור). [הגרחפ"ש זצ"ל (שם)]. ויש לנקות היטב בקפלי הגומי, ואם ישארו כלכלוכים שקשה להוציאם כיון שהם מטונפים אין חיוב להוציאם. ואי"צ לפרק את המקרר על מנת להגיע למקומים שעלול להיות שם חמץ. [הגרני"ק זצ"ל (חוט שני ח"ב עמ' שטז)].

כב. שולחנות שמניחים עליהם המין רותח

שולחן משתמשים בו ללא מפה, כיון שלפעמים נשפך או מניחים עליו חם, דעת השו"ע (סי' תנא סע' ב) שאחר ניקוי יסודי יש לשפוך עליו רותחים. והכרעת המ"ב (סי"ק קיד) שבאופן זה צריך לשפוך מים רותחים על אבן מלובנת. ועל כן במקום שאין חשש שהשולחן יתקלקל עי"י עירוי רותחים יש לעשות כן (ולדעת המ"ב שמחמיר שצריכים אבן מלובנת, ישפוך רותחים מקומקום חשלי, כמבואר לעיל אות א'). וינגב השולחן תחלה כדי שלא יצטננו המים הרותחים ששופך. [מ"ב (סי' תנא ס"ק ב)]. והמנהג להחמיר ולכסות אע"פ שעירה עליו רותחים. ואם יש חשש קלקול עי"י עירוי רותחים, יש לנקותו היטב ולאחר מכן לכסותו.

כג. שולחנות שבררך כלל אובלים עליהם על ידי הפסק מפה

שולחנות שבררך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, די לנקותם על ידי ניקוי יסודי ואין צריך להגעילם. ונהגו לכסות השולחנות על ידי מפה או נייר אלומיניום. [הגרחפ"ש זצ"ל (שם אות 6) והוראת הבד"ץ העי"ח (שם עמ' 149 אות יא). וכן הוא בכה"ח (אות רלב) שא"צ הכשר].

כד. גביע קידוש

גביע שמשתמשים לקידוש כל השנה צריכה ניקוי יסודי, ומעיקר הדין אינה צריכה הגעלה. [שו"ע (סי' תנא סע' כה). ואף למי"א שם שמצריך לכתחלה הגעלה או מליו ועירוי לכוסות, היינו כי חושש למיעוט תשמיש (כמבואר בדבריו שם). וגביה כיון שאין דרך להשתמש בו בחמין כלל (ולא לכבשו בה חמץ) אי"צ הגעלה דלמיעוטא דלמיעוטא לא חיי" במי"ש החת"ס (בהנהגותיו על סי' תנא על סע' ג, ויו"ד תשובה קיד). וכן מבואר בב"ח (יו"ד סי' קבא קורא אות טו). ומי"מ יש לציון שמי שדרכו לנקות כלי כזה או אחר במדיח כלים עם שאר כלי חמץ יש להגעילו, מחמת החמץ של שאר הכלים הנבלע בו עי"י המים רותחים].

כה. רצפות

בזמנינו אין לנו רצפות עפר (אדמה) בעלי סדקים עמוקים. ולכן די לטאטא ולנקות בחומר ניקוי את רצפת הבית המרוצפת. ואין צורך לבדוק הסדקים הקטנים. [הגרחפ"ש זצ"ל (ליקוט הלכות לפסח להרי"מ פינקלשטיין עמ' 2 אות 1)].

כו. כלי האשפה

פח האשפה וכן כף האשפה יש לנקותם היטב, וישפוך עליהם חומר פוגם את החמץ הדבוק. והמטאטא יש לנקותו היטב מחמץ, ועדיף לנקותו בחומר ניקוי הפוגם פירורי חמץ שעליו. ויש נוהגים להשתמש במטאטא חדש לפסח.

כז. צעצועים

צעצועים שדבוק בהם חמץ הראוי לאכילה, צריך לנקותם עי"מ להסיר החמץ, ואם לא ניתן לעשות כן יש לפסול אותו מלהיות ראוי לאכילה (דהיינו שאדם נמנע לאכלו) ואין צורך לקרצף הצעצועים. [הגרחפ"ש זצ"ל (שם עמ' ג)].

כה. שיניים תותבות מושתלות או מכסים שעל השניים

מי שיש בשיניו חותמות (בלומבעס), או מכסים של זהב וכסף שמכסים בהם את השיניים (כתר), ואי אפשר להסירם ולהגעילם, אם לא אכל חמץ חס או חריף מעת לעת קודם הפסח, אפשר שמותר באכילת דברים חמים או חריפים בפסח כמו חריין (מלבי קורט של חלתית וצנון), ונכון שישתה קודם הפסח מעט מים שהוחמו בחום שהוא רגיל בכל ימות השנה. [הגרשו"א זצ"ל (הליכ"ש פ"ג אות ז)].

כט. שיניים תותבות

שיניים תותבות מעיקר הדין אינן צריכים הגעלה אלא ינקם היטב ודי בכך. [אור לציון (ח"ג פ"י אות טו). והגרשו"א זצ"ל (הליכ"ש פ"ג אות ו) נהג לנקותן היטב ולהגעילן בערב פסח בכלי ראשון ועי"מ שלא ליה ליה צורך להמתין מעת לעת פגם תחלה את המים (בנפס, סבון או אקונומיקה) לפני החימום].

ז. טבעות

טבעות שעל ידי הנשים שמתעסקות בהן כל ימות השנה בתבשילין וכדומה, יש שנהגו לשרותן זמן קצר בדבר הפוסל מאכילת כלב (אקונומיקה וכדו'). [נך נהגו בביתו של הגרשו"א זצ"ל (שם פ"ג הגה 51)]. וי"א שאין בהם חשש, ואין צריך לחטט בחריציהן במחט או להגעילם, ואפשר להשתמש בהם בפסח. [אור לציון (ח"ג פ"י אות טו)].

לא. עירוי מכלי פסה (הכשרת השיש עם קומקום של פסה)

אין לערות מכלי ראשון (עירוי שהיד סולדת בו) מכלי המיועד לפסח על גבי כלי חמץ (כגון על השיש) כדי להכשירו. [שער הציון (סי' תמד ס"ק ד) בשם הפמ"ג (סי' תמד א"א ס"ק ד) משום ניצוק. דלא כ"יז (ססי' תנב) שתמה על הנוהגים כן. ועי' בפמ"ג (שם א"א ס"ק ד) שדוקא מכלי ראשון שהיס"ב חיי'. וכן הביא הכה"ח (שם אות כה)]. וכל זה בעירוי שלא נפסק הקלות. [גר"ז (סי' תנא אות טז)]. (ואם עבר והשתמש בפסח בקדירה שעירו ממנה על כלי חמץ, התבשיל מותר אפילו באכילה. [גר"ז (שם) ומהפמ"ג (שם) משמע שאף אם כבר עירה מהמכלי אין תכלי נאסר ומותר בשימוש אף לכתחלה].

לב. עירוי מכלי של פסה על כלי המין שאינו בן יומן

דף הנ"ל שאין לערות מכלי כשר לפסח על כלי חמץ, אפשר שנאמר דוקא במקום שהכלי חמץ הוא בן יומן, וצריך עיון. [הגרני"ק זצ"ל (חוט שני פסח פ"י ס"ק כד)].

לג. הצנעת כלי המין

קדרות שמבשלים בהם חמץ, ואפילו קערות שמשתמשים בהם חמץ על ידי עירוי או כלי שני, משפשפן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם, ומותר להשתותן לאחר הפסח להשתמש בהם. [שו"ע (רס"י תנא) ומי"ב (שם)]. ומצניען בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם, כדי שלא יבא להשתמש בהם בפסח, וטוב לסוגרם בחדר ולהצניעו המפתח. [שם]. וכלי חמץ שנתנם לקישוט בארון זכוכית שבביתו, צריך לשנות מקומם בפסח ולהצניעם. [אור לציון (ח"ג פ"י אות א הגה ד"ה ואמנם)].

לד. ברכונים וזמירות שבת

אין להשתמש בברכונים וזמירות שבת של כל ימות השנה, כיון שמצוי בהם פירורי חמץ, ועל כן יש להצניעם בפסח. [הגרש"א זצ"ל (אשרי האיש פ"יח אות ג)].

כשרות המוצרים לפסח מוצרי מזון

הרשימה היא של מוצרי מזון בסיסים (בעיקר לאלו שמוצרים בא"י) אם יש בהם חמץ או חשש חמץ, עי"מ לברר באיזה מהם ניתן לסמוך על הכחירה אף למחמירים על עצמן שלא לסמוך לכתחלה על מכירת חמץ.

א. עוף שאין לו כשרות מיוחדת לפסח

עופות טריים (למעט ללא כשרות לפסח, מותרים באכילה אף בפסח, אף על פי שבעבר מצאו בזפק העופות חיטה גם לאחר שהעופות עברו שטיפה. כיום ההוראה (מההכשרים המהודרים) למגדלי העופות היא שחודש לפני פסח מאכילים אותם בתערובת שאין בה חמץ. נעי"פ מומחי כשרות]. ומי"מ לכתחלה יש לקנות עם הכשר מיוחד לפסח.

ב. אלכוהול

האלכוהול שמוצאו מגרעיני דגנים הינו חמץ גמור. ומי"מ האלכוהול המשווק בעיקר בארץ ישראל אינו חמץ. [נעי"פ מומחי כשרות].

ג. ביצים

הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי, ולכן נהגו המדקדקים לשטוף הביצים מערב פסח ולזרוק התבניות מחשש פירורים. כמו כן יש חשש תערובת חמץ בחותמות של הביצים, ועל כן ראוי לקנות ביצים שיש כשרות מיוחדת לפסח. [מדריך הכשרות (העדה חרדית עמ' 163)].

ד. מוצרים שיש בהם עמילן

עמילן חיטה - גלוטן, הוא חמץ גמור. אם יש במוצר קמח חיטה, עמילן חיטה או חלבון חיטה, מוטל על היצרן לציון שהמוצר מכיל גלוטן. ועל כן אם כתוב על גב האריזה שיש בו "עמילן" ולא כתוב שיש בו גלוטן אינו חמץ (אלא הוא עמילן תירס). ואם כתוב "עלולי" להכיל גלוטן החשש הוא רחוק. ומי"מ אין לאכול אלא אלו שיש להם הכשר מיוחד לפסח.

ה. גלוקוז

חומר הגלוקוז, יש שמיוצר מקטניות, ויש שמיוצר מחיטה. כל מוצר שיש בו מרכיב זה יש להיזהר מחשש חמץ. [מדריך הכשרות (העדי"ח עמ' 130)].

ו. מאכלי תינוקות

מאכלי תינוקות יש לחוש להם משום חמץ ומשום קטניות, ואם הרופא מורה שצריך לקחתם, יבואר הדין לקמן לענין האכלת תינוק חמץ בפסח. [נעי"פ מומחי כשרות].

ז. קמח

קמח המצוי בזמנינו (בין קמח רגיל בין קמח מלא) אינו חמץ, ועל כן אם עבר עליו הפסח מותר באכילה (ומכל מקום אין להשתמש בו בפסח). נעי' במי"ב (סי' תננ ס"ק כז). וכן פסקו החזו"א, הראי"ק זצ"ל (א"י"ר פסח אות יט) והגרש"א זצ"ל (לגאת תשני"ט עמ' 87). ושמענו ממומחי כשרות שבלתייה שעובר הקמח בזמנינו אין חשש חימוץ. וכן הביא הגר"מ ויא שליט"א (נלאט עמ' 73) בשם הבד"ץ העדה חרדית]. וכל זה בקמח ממפעלים שתחת ההשגחות המהודרות, אבל קמח ממפעלים שאינן תחת ההשגחות אלו, יש לחוש בהם משום חמץ. [נעי"פ מומחי כשרות. והטעם כי בלתייה שלהם יש חשש חימוץ].

ח. בורגול

בורגול הוא חמץ גמור. [מדריך הכשרות (שם)].

ט. בירה

בירה היא חמץ גמור. [שם (עמ' 131)].

י. גלוקוז

חומר הגלוקוז, יש שמיוצר מקטניות, ויש שמיוצר מחיטה. משמש מרכיב חשוב בהרבה מוצרי מזון, וכל מוצר שיש בו מרכיב זה יש להיזהר מחשש חמץ. [שם (עמ' 130)].

יא. גריסיים

גריסיים הם מיני דגן ועלולים להיות במגע במים ועל ידי זה להגיע לידי חימוץ. ומכל מקום גריסיים בהכשר הבד"ץ העדה חרדית אין עוברים רחיצה במים. [שם (עמ' 130)].

יב. גרנולה

גרנולה היא חמץ גמור. [שם].

יג. וודקה -ויסקי

וודקה יש בה חשש חמץ (אלו שבהשגחת הבד"ץ העד"ח אינם מכילים חמץ). [שם (עמ' 131)]. ויסקי הוא חמץ גמור. [שם (עמ' 131)].

יד. כוסמת

הכוסמת המוכרת היא קטניות, ואין זה "כוסמין" מחמשת מיני דגן. [שם]. ועי' לקמן בהלכות קטניות שאין איסור להשהותם בפסח.

טו. ליקר

ליקר מכיל בדרך כלל גם תמצית שיש בה חשש אלכוהול חמץ ועוד חששות. [שם].

טז. לתת

לתת הוא חמץ גמור. [שם (עמ' 132)].

יז. מאלט

מאלט הוא חמץ גמור. [שם].

יח. מלבין קפה

מלבין קפה מעובד עם חומרים שונים, ובמקרים רבים הם חמץ גמור. [שם].

יט. נכט חיטה

נכט חיטה יש בו חשש חמץ. [שם].

כ. עמילן

עמילן חיטה - גלוטן, הוא חמץ גמור. אם יש במוצר קמח חיטה, עמילן חיטה או חלבון חיטה, מוטל על היצרן לציין שהמוצר מכיל גלוטן. ועל כן אם כתוב על גב האריזה שיש בו "עמילן" ולא כתוב שיש בו גלוטן אינו חמץ (אלא הוא עמילן תירס). ואם כתוב "עלולי" להכיל גלוטן החשש הוא רחוק. ומי"מ אין לאכול אלא אלו שיש להם הכשר מיוחד לפסח.

כא. קווקאר

קווקאר הוא חמץ. [שם (עמ' 133)].

כב. קורנפלור

קורנפלור הוא קטניות. [שם]. ועי' לקמן בהל' קטניות שאין איסור להשהות קטניות בפסח.

כג. שיפון

שיפון הוא מין דגן, והוא עלול להיות במגע במים ועי"ז עלול להגיע לידי חימוץ. [שם].

כד. שמרים

שמרים לחים (טריים) המיוצרים בארץ ישראל אין בהם חשש חמץ, שמרים היבשים מחו"ל קיים בהם חשש תערובת חמץ. [שם (עמ' 134)].

כה. חמץ שמוותר להשחות בפסח

[א] חמץ גמור שעל ידי שנתערב אינו ראוי למאכל אדם (אבל ראוי לאכילת כלב), מותר לקיימו ולשתו ממנו כיון שאינו ראוי לאכילה, אבל אסור לאוכלו. [שו"ע (סי' תמב סעי' ד) ומי"ב (שם). ולדעת השו"ע דין זה הוא אף כשנתערב לפני פסח. עיייש במי"ב (סי"ק כב). ועי' עוד ברמ"א (שם וסי' תמו סעי' ד), במי"ב (סי' תמב סי"ק כג) ובחזו"א (או"ח סי' קיז סי"ק ה ד"ה ואמנם)]. [ב'] חמץ שנפסל מאכילת כלב מותר לקיימו בפסח. [שו"ע (סי' תמב סעי' ט)]. והוא הדין שמוותר בהנאה, אבל באכילה אסור מדרבנן עד אחר הפסח. [מי"ב (סי"ק מג). ועי' בשו"ת לבושי מרדכי (או"ח סי' פו) לענין דגר אינו ראוי לכלב].

שאר מוצרים

א. חשש עמילן במוצרים שאינם מאכל

מוצרים שאינם מאכל, אם רשום שיש בהם עמילן יש לחוש שיש בהם גלוטן, כי אפשר שהוא מעמילן חיטה.

ב. השתמש במוצר שיש בו חשש עמילן

העמילן המצוי במוצרים הנ"ל בלוע בתוס' (ולא מרוח עליהם) [עי"פ מומחי כשרות], וכיון שעבר כיד שעות משעה שנבלע הוא נותן טעם לפגם. ועל כן בדיעבד אם השתמש בהם עם אוכל חם, לדעת השו"ע (סי' תמו סעי' ה) הסובר שנותן טעם לפגם מותר (בדיעבד) אף בפסח המאכל אינו נאסר. אולם לדעת הרמ"א (שם) החולק על השו"ע אין לאכול המאכל. אולם באופן שאין דיוע שיש בו עמילן אין לאסור המאכל לכל הדעות, כי אין כאן רק חשש בעלמא, והוא רק נותן טעם לפגם.

ג. בלי פלסטיק חד פעמיים (פכו"ב, שקיות אוכל, מפות שולחן וכדו')

כלי פלסטיק חד פעמיים אין בהם חמץ או איסור אחר. ועל כן אין צריכים אישור מיוחד. [עי"פ מומחי כשרות. וכן הוא במדריך הכשרות (שם עמ' 50)].

ד. מוצרי קרטון ונייר (כוסות, תבניות לאפייה עם ציפוי פנימי וכדו')

מוצרי קרטון ונייר (שמשתמשים בהם במגע באוכל), יש לחוש בהם משום עמילן חיטה, ועי"כ צריכים אישור לפסח. [הגרנ"ק זצ"ל (חוט שני ח"ב עמי שיש אות יז). וכ"כ הבד"ץ העי"ח (שם)].

ה. אלומיניום (ירידים ותבניות)

תבניות ורדידי אלומיניום חד פעמיים, ראוי להשתמש באלו שיש להם אישור (לשאר ימות השנה ולפסח) משום חשש מריחת שומן מן החי. [מדריך הכשרות (שם עמ' 50). ולענין מכסה קרטון של התבניות עיי' לעיל לענין מוצרי קרטון].

ו. כלים חד – פעמיים העשויים מחומר קלקר (פולי סטירין)

כלים חד - פעמיים העשויים מחומר קלקר (פולי סטירין), ראוי לקנות עם אישור. [שם].

ז. כפפות ניילון, לטקס

כפפות ניילון ולטקס, רובם עם עמילן ויש לחשוש על עמילן שאינו כשר לפסח. ואם רואים בבירור שאין בהם עמילן אין חשש להשתמש בפסח. [שם (עמ' 51)].

ח. כפפות רב פעמיות

כפפות רב פעמיות ללא ציפוי פנימי (אלוורה וכדומה), ניתן לשתוף את הצד הפנימי ולהשתמש בהם ללא חשש. [שם].

ט. מגברנים לחים

מגברנים לחים, יש בהם מרכיבי חמץ (אמולסיפיירים - טייז), ועל כן יש להזהר לא להשתמש בהם בפסח בדברים הבאים במגע במזון או כלי אוכל, אא"כ יש להם אישור לפסח. [שם].

י. פוליגל (PVC)

פוליגל (PVC) אין בו חששות חמץ. [שם].

יא. מפות

המהדרין נוהגים לכבס לפני הפסח אף מפות חדשות. [שם].

יב. טלק

טלק נקי ללא תוספות וללא ריח, אין בו חשש חמץ. [שם].

יג. אציטון

חומרי אציטון נקי ואציטון 90%, אין בהם חשש חמץ. [שם].

יד. שפתון (המיועד ליושב בשפתים)

שפתונים שיש בהם טעם ערב, פעמים שמים חומר האסור הנקרא "גליצרין", וחומר זה בחלק מהחברות מיוצר עם תערובת של איסור ובחלק מהחברות מיוצר ללא תערובת איסור. [עיי' בדרכי"ט (סי' קג סי"ק ע). וכן דעת המנח"י (ח"א סי' נב אות יט) לאסור. ובצ"א (ח"ו ססי' טז) מתיר, עיי"ש באיזה גוונא. והיום יש מעצרים אותו ללא תערובת איסור]. אלא שמצוי שהגליצרין נפסל מאכילת כלב. וכיון שיש כמה צדדים בזה, והחשש העיקרי הוא טעימת לשון בלבד האסורה מדרבנן, יש מקום להיתר בשעת הצורך להשתמש בהם אף ללא הכשר. [כ"ז שאינו מכוון ללקק ליהנות מהטעם. והארכנו בזה בס"ד בש. עמיקתא גליון קל"א]. ובפסח יש להחמיר יותר. [משום חשש רחוק של חמץ]. ומי"מ מעיקר הדין מותר. [כי אף על הצד שיש בו תערובת חמץ הוא נפסל מאכילה. (עי"פ מומחי כשרות)].

טז. משהת שניניים

משחות שניניים מעיקר הדין מותרות אף ללא אישור מיוחד לפסח, כיון שבדרך כלל אין בהם תערובת איסור ואף אם יהיה מעורב בהם איסור מי"מ הוא נפגם ואין כאן אלא טעימת פה ללא בליעה. [הר צבי (ניו"ד סי' צה ד"ה אולם) ובעל האג"מ (או"ח סי"ג סי' סב), וכ"כ הקנה בשם (ח"א סי' כה אות ב) והארז לצינן (ח"יג פי"ח אות ו)]. ומי"מ, במקום שאפשר ראוי לקנות עם אישור מיוחד, בפרט לימי פסח. [עיי' בתשובות והנהגות (ח"ה סי' קצו אות יא). ועיי' משי"כ לעיל לענין שפתון].

טז. תמרינים (קרימה, בושם וכדומה)

מעיקר הדין מותר להשהות ואף להשתמש בקרמים, סבונים, בושם וכדו', כי לא מצוי בהם אלכוהול שהוא חמץ, ואף באופן שמעורב בהם אלכוהול שהוא חמץ מותר, כיון שהוא נפסל מאכילה לגמרי. ומי"מ משום חומרא של פסח יש מקום להמנע מלהשתמש בהם (משום חשש סיכה כשתיה), ויש מורים אף למוכרם לגוי. [עיי' בחזון נחום (סי' מז), באשרי האיש (פסח פסי"ב אות ה) בשם הגריש"א זצ"ל ובקובץ תשובות (ח"א סי' מט ד"ה עכ"פ), דלא כהדברי מלכיאל (ח"ד סי' כב סי"ק ו). וכן פסק הגרי"צ ובר שליט"א (גלאט גליון כז עמ' 68). ועיי' בשמעתא עמיקתא גליון קע"ט].

יז. איפור (מייקאפ, רימל, תוחמים וכדו')

איפור, אין בהם חשש חמץ. [עי"פ מומחי כשרות. ואף אם ינחוש לחמץ הרי הם פגומים מאכילת כלב, ושמענו מגדולי הוראה שבאיפור אין משום סיכה כשתיה ועל כן מותרים אף לכתלתה].

יח. שפתונים (ליפסטיק)

מעיקר הדין מותר להשתמש בשפתונים בפסח מכל החברות (גיז, לוריאל, קרליין, וולף, רבלון וכו'). [שמענו ממומחי כשרות שלאחר בדיקה על ידי כימאי התקבלה תשובה כי מתוך מאה ועשרים הרכיבים של כל מוצר כזה יש 5-6 רכיבים שהם ספק חמץ או ספק קטניות. האחוז שחופע היה בפרומילים. כשכל רכיב בעייתי היה בין 3-6 פרומיל. וכמו כן הוא חומר שנפגם. והורה הגרי"ש ואזנר זצ"ל שמותר להשתמש בהם לכתלתה].

יט. סבון

סבון עשוי מתערובת חמץ (או איסור אחר) שנפסל מאכילת כלב, י"א שמותר להשהות ולהשתמש בו בפסח. [הגרשו"א זצ"ל (הלכי"ש פסח פי"ד אות יא), אור לצינן (ח"יג פי"ח אות ו)]. ויש מחמירים משום חומרא דפסח שאין ראוי להשתמש בו. [הגרשי"א זצ"ל (אשרי האיש ח"יג פני"ח אות טז). ועיי' בזה בשמעתא עמיקתא - גליונות קל"א וקע"ט]. ומי"מ בזמנינו לא מצוי בהם תערובת חמץ. [עי"פ מומחי כשרות].

כ. אוכל לבעלי חיים

המטפל בדגי נוי או שאר בעלי חיים, מותר לאכילם מזון שיש בו תערובת חמץ, אם הוא אינו חמץ בעין וגם נפסל מאכילת אדם. [עיי' בשו"ע (סי' תמב סעי' ד) ובמי"ב (שם וסי' תמב סי"ק כב) שחמץ שאינו ראוי לאדם בתערובת מותר בהנאה. וכ"כ באור לצינן (ח"יג פי"ח אות ח)].

תרופות וויטמינים

א. תרופות שאינן מופיעות במדריכי הכשרות

תרופות, אף אלו שאינם מופיעות במדריכי הכשרות, מותר לקחתם, כי בזמנינו לא שכיח בהם חמץ. ועוד אילו היה מעורב בהם חמץ אינו ראוי אף לאכילת כלב, ועל כן יש לסמוך להקל במקום הצורך (כגון חולי וכדו'). [הגר"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי חודש ניסן עמ' ח וחודש ניסן, אייר, סיון עמ' כ אות א). ועיי' בנשמת אברהם (ח"א סי' תסו עמ' רסה ד"ה ובזמנינו). וכן שמענו מגדולי המורים ומשומחי כשרות. ועיי' עוד בזה באורך בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ב. שיש בהם טעם ערב

אף תרופות שיש בהם טעם ערב שאינם מופיעות במדריכי הכשרות, מותר לקחתם, כי אף אם נחוש שיש בהם חמץ ברוב הפעמים החמץ שבהם פסול מאכילה והטעם הערב אינו מהחמץ. ועל כן יש לסמוך להקל במקום הצורך (כגון חולי וכדו'). [עי"פ מומחי כשרות מהכשרים המהודרים. וכן פסק הגר"ש ואזנר זצ"ל (מבית לוי חודש ניסן עמ' ח' וחודש ניסן, אייר, סיון עמ' כ אות א) אלא שהוסיף שכדאי לערבם עם דברים מותרים כדי שיהיה ודאי ששים. ועיי' בנשמת אברהם (ח"א סי' תסו עמ' רסה ד"ה ובזמנינו). ועיי' בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ג. ויטמינים

ויטמינים עלולים להכיל מיני דגן וקטניות, ועל כן יש לרכוש עם הכשר לפסח. [עי"פ מומחי כשרות. וכן הוא במדריך הכשרות של העי"ח (שם עמ' 99). וכ"כ באור לצינן (ח"יג פי"ח אות ג בהנה ד"ה ויש)]. ומי"מ אלו שיש בהם תערובת קטניות באופן שבטלות ברוב, אם יש בהם צורך מותרים בפסח אף לגדולים, אבל ללא צורך יש להימנע. [עיי' ברמ"א (סי' תנג סעי' א) ובחש יעקב (אות ו) ועיי' עוד בזה בשמעתא עמיקתא גליון ש'].

ד. ויטמינים למעורבות

לדעת הרופאים גם מעורבות הנוטלות פרנטל, ברזל ותחליפי ברזל, מסיבת חוסר דם, בדרך כלל יכולות בפסח לדלג על תוספי הברזל, משום שבחג מרובות הסעודות הבשריות והעשירות, ולא ייגרם נזק אם בימות הפסח לא ייקחו ויטמינים וברזל. אלא שיש מקרים יוצאים מן הכלל בהם הרופא מחייב לקחתם. ויש להתייעץ עם הרופא בטרם מועד.

ה. תרופות שאינן דרך הפה

משאפים, טיפות עיניים ואזניים, פתילות, זריקות ומשחות רפואיות לשימוש חיצוני על העור, מותר להשתמש בהם בפסח ובכל השנה בכל אופן. [הוראת הבד"ץ העי"ח (מדריך הכשרות פסח שנת עמ' 125). ועיי' בזה בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

ו. שימוש בתרופות שנמכרו במכירת חמץ

מעיקר הדין אין חובה למכור תרופות הנמצאות ברשותו. ומי"מ המנהג להחמיר למוכרם במכירת החמץ, ובית הדין המוכר החמץ לעכו"ם מתנה עם העכו"ם שאם יהיה צורך לקחת מהם שלא יקפיד על כך. [הטעם שאין חובה למוכרם, כי בדרך כלל אפי' תרופה שיש בה חמץ, החמץ נפסל מאכילה, ובכה"א אין משום בל ריאה ובל ימצא כמבואר במי"ב (סי' שמב סי"ק מז). ועוד שאם יש בהם חמץ מי"מ אין בו אלא פחות מכשיעור, ודעת החכם צבי (ססי"ו פו), הדגמ"ר (סי' תמב על המי"א סי"ק ה) ועוד, דליכא איסור ח"ש מה"ת בבי"י ובי"י. ויש עוד טעמים כמבואר לעיל אות א'. ועיי' בזה בשמעתא עמיקתא גליון ק"פ].

🕉️ לקבלת גליון "הלכות מצויות לפסח מורחב" ניתן לשלוח בקשה לדוא"ל amikta571@gmail.com 🕉️

ניתן להאזין לשיעורי הלכה מבעמח"ם שמעתא עמיקתא שליט"א בקול הלשון – טל': 6761* יש להקיש 1-3 שולוחה 65

הגליון הונצח לע"נ רבי שמואל בן שפרה זצ"ל

לשאלות והערות ניתן להתקשר לפל' 052-767-0503

© **שמעתא עמיקתא** – להפצת הגליון במקום מגוריהם או לימודכם נא לשלוח בקשה לדוא"ל: Amikta571@gmail.com

